

## บทที่ 1

### บทนำ

#### ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า มีอิทธิพลต่อชีวิตของมนุษย์ รวมทั้งเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนมีการพัฒนาตนเองตลอดช่วงชีวิต หากประชาชนในประเทศมีการศึกษาสูง ประเทศนั้นย่อมพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองอย่างรวดเร็ว ดังนั้นทุกประเทศจึงพยายามจัดการศึกษารูปแบบต่าง ๆ ให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นความคาดหวังของสังคม โดยเชื่อว่าการศึกษาคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (จาร์ส นองมาก. 2538 : 8) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 8) โดยเฉพาะการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นวัยที่เหมาะสม ในการพัฒนาให้เกิดความพร้อมทั้งด้านความรู้และการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตด้านสมองสูงสุดกว่าวัยอื่นๆ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 3) ดังนั้นการจัดการศึกษาระดับนี้ควรได้รับการพัฒนาอย่างถูกวิธีและเป็นระบบ

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ผนวกกับแนวความคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย ทำให้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดปรัชญาการศึกษาให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ทราบถึงแนวคิดหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี โดยกำหนดปรัชญาการศึกษาปฐมวัยไว้ว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจ ของทุกคน

เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง และสังคม (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2547 : 5)

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กทุกคน เพราะเป็นการเตรียมตัวใน ระยะต้นของชีวิตก่อนที่จะเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา การศึกษาระดับนี้มุ่งจัดให้แก่เด็กวัย 3-5 ปี เป็นวัยสำคัญในการวางรากฐานของชีวิต ที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนบุคลิกภาพอันเป็นพัฒนาการต่อเนื่องมาจากวัยทารก ดังนั้น เด็กวัย 3-5 ปี จึงควรได้รับการเตรียมความพร้อมให้มีพัฒนาการที่ดีทุกด้านอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีในอนาคต (กฤษณา สมะวรรณ. 2547 : 19) ในวงการศึกษปัจจุบันยอมรับว่า การให้การอบรมเลี้ยงดู และการเตรียมความพร้อมเพื่อไปสู่การเรียนรู้อย่างถูกวิธีจะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ เจริญเติบโตเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป ครูปฐมวัยเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับเด็กก่อนวัยเรียน จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมอย่างดี เพื่อนำความรู้ความสามารถไปพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล

สภาพสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งสภาพเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีผลทำให้วิถีชีวิตครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปด้วย มีงานวิจัยเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาของไทยในปีพุทธศักราช 2544 พบว่าพ่อแม่จะมีเวลาให้กับเด็กน้อยลงและจะพึ่งบริการในการเลี้ยงดูเด็กของเอกชนมากขึ้น แต่พ่อแม่จะมีความรู้และเห็นความสำคัญของเด็กมากขึ้น จึงเลือกใช้สถานบริการที่มีคุณภาพและให้ความร่วมมือกับสถานบริการในการพัฒนาเด็กด้วย (วาโร เพ็งสวัสดิ์. 2544 : 206)

โรงเรียนเอกชนเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับผิดชอบจัดการศึกษาและเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้ปกครองในการส่งเด็กเข้าศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ ได้ตามความสมัครใจ ดังนั้นการจัดการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ โดยเฉพาะระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนจะต้องจัดให้มีประสิทธิภาพ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา พ.ศ.2549 มีไว้ให้โรงเรียนเอกชนยึดถือปฏิบัติในการจัดการศึกษามี 6 ด้าน คือ แนวทางการจัดประสบการณ์ บุคลากร สื่อการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนและการให้บริการและการอำนวยความสะดวกอื่น เป็นปัจจัยสำคัญที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างเคร่งครัดสำหรับโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับการศึกษาปฐมวัย ในทัศนะของผู้ปกครอง โรงเรียนที่มีประสิทธิผล

อาจจะหมายถึงเด็กมีความสุขหรือไม่ เด็กได้คะแนนดีหรือไม่ โรงเรียนสะอาดเป็นระเบียบ เรียบร้อยหรือไม่ โรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยครบครันหรือไม่ ครูดูแลเอาใจ ใส่เด็กดีหรือไม่ ที่โรงเรียนมีคนที่ตนชอบหรือเชื่อถือได้หรือไม่ หรือสมควรจะให้ความ ร่วมมือกับโรงเรียนดีหรือไม่ ผู้ปกครองแต่ละคนต่างก็มีเหตุผลประกอบการตัดสินใจในการส่ง เด็กเข้าเรียนแตกต่างกันไป มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็ก เข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นในการ ส่งเด็กเข้าเรียน โรงเรียนอนุบาลเอกชน โดยพิจารณาการบริหารจัดการหลายด้านทั้งในด้านการจัดการเรียน การสอน ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยภาพรวมแล้วความคิดเห็นของผู้ปกครองคือครูสอนให้ นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัย ครูที่สอนนักเรียนอนุบาลแต่งกายสะอาดเรียบร้อย สภาพแวดล้อม ของโรงเรียนเป็นระเบียบสวยงามร่มรื่น โรงเรียนสอนให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือตนเอง และ ผู้บริหารและครูต้อนรับผู้ปกครองด้วยไมตรีจิตที่ดี (ชุลีพร อนุชานาน. 2539 : 1)

สถิติการเพิ่มขึ้นของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดมหาสารคามจากปี พ.ศ. 2547 มี จำนวน 19 โรงเรียน ปี พ.ศ. 2548 มี จำนวน 20 โรงเรียน และปี พ.ศ. 2549 มี จำนวน 23 โรงเรียน และมีหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยในภาครัฐอีกหลายหน่วยงาน ทำให้โรงเรียน ระดับการศึกษาปฐมวัยของเอกชนต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการ ให้บริการของโรงเรียนให้สูงขึ้นเพื่อให้สามารถแข่งขันกับหน่วยงานอื่นหรือโรงเรียนอื่นได้ นอกจากการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านหลักสูตรแล้ว ยังต้องพัฒนาด้านอื่น ๆ ให้ สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองอีกด้วย ผู้วิจัยเป็น ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาปฐมวัย ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับการศึกษา ปฐมวัยโดยตรง มีความสนใจเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งเด็ก เข้าเรียนระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผลการศึกษาวินิจฉัย จะช่วยให้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพและพัฒนากิจการศึกษาระดับ การศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนให้มีประสิทธิภาพ บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสอดคล้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งเด็กเข้าเรียนระดับ การศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคามต่อไป

## วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งเด็กเข้าเรียนระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งเด็กเข้าเรียนระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม ทั้งโดยรวมและรายด้าน

## สมมติฐานการวิจัย

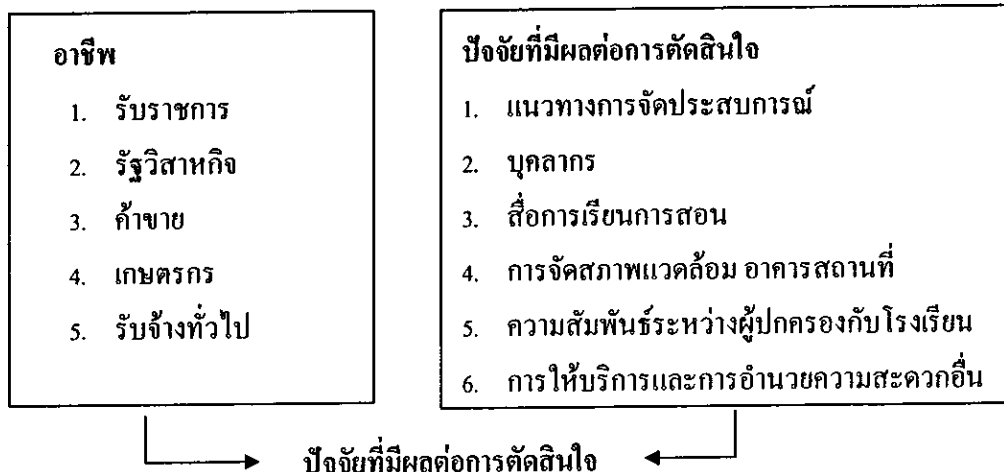
ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการตัดสินใจต่อปัจจัยในการส่งเด็กเข้าเรียนระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

## กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งเด็กเข้าเรียนระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม มีกรอบแนวคิดตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐาน โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา พ.ศ. 2549 ประกอบด้วยปัจจัย 6 ด้าน (กองทะเบียน, 2549 : 125) ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม



แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

## ขอบเขตการวิจัย

### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2549 จำนวน 22 โรงเรียน จำนวน 3,380 คน (กลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม. 2549 : 2)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยการเปิดตาราง เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) แล้วเทียบสัดส่วนตามจำนวนประชากรของแต่ละโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 345 คน

### 2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

#### 2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

##### 2.1.1 อาชีพ จำแนกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

- 1) รับราชการ
- 2) รัฐวิสาหกิจ
- 3) ค้าขาย
- 4) เกษตรกร
- 5) รับจ้างทั่วไป

#### 2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ

ของผู้ปกครอง แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่

- 2.2.1 แนวทางการจัดประสบการณ์
- 2.2.2 บุคลากร
- 2.2.3 สื่อการเรียนการสอน
- 2.2.4 การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่
- 2.2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน
- 2.2.6 การให้บริการและการอำนวยความสะดวกอื่น

## นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้ปกครองตัดสินใจส่งเด็กเข้าเรียนระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดมหาสารคาม แยกเป็น 6 ปัจจัยดังนี้

ปัจจัยที่ 1 แนวทางการจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดกิจกรรมในลักษณะของการเตรียมความพร้อมในทุกด้าน ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ที่จัดทั้งในและนอกห้องเรียน

ปัจจัยที่ 2 บุคลากร หมายถึง ครูผู้สอนและพี่เลี้ยง

ปัจจัยที่ 3 สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการเรียนการสอน

ปัจจัยที่ 4 การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ หมายถึง งานด้านอาคารเรียน อาคารประกอบ สิ่งแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา การตกแต่งสถานที่ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน

ปัจจัยที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง ซึ่งก่อให้เกิดความร่วมมือในการจัดการศึกษาระหว่างบ้านกับโรงเรียน

ปัจจัยที่ 6 การให้บริการและการอำนวยความสะดวกอื่น หมายถึง การจัดบริการสิ่งต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อต่อการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย เช่น การบริการด้านสุขภาพ การบริการด้านอาหารกลางวัน การบริการรถรับ-ส่ง

2. การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งที่ดีที่สุด โดยอาศัยข้อเท็จจริงที่มีอยู่รวมถึงประสบการณ์เป็นแนวทางในการตัดสินใจ

3. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เลี้ยงดู ให้การอุปการะ และอบรมสั่งสอนเด็กอย่างใกล้ชิดที่บ้าน อาจจะเป็นบิดามารดา ญาติ หรือบุคคลที่บิดามารดาไว้วางใจฝากบุตรธิดาอยู่ด้วย และมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของเด็ก

4. เด็ก หมายถึง นักเรียนที่เข้าเรียนระดับการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน มีช่วงอายุ 3-5 ปี

5. การศึกษาระดับปฐมวัย หมายถึง การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและการศึกษาปฐมวัย ที่จัดประสบการณ์ให้กับเด็กในช่วงอายุ 3-5 ปี

6. โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาเอกชน ประเภทสามัญศึกษาในจังหวัด  
มหาสารคาม ที่เปิดสอนระดับการศึกษาปฐมวัย จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษา  
ปฐมวัย พุทธศักราช 2546

### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยจะเป็นข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนเอกชนในการปรับปรุงคุณภาพและ  
พัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของ  
ผู้ปกครองยิ่งขึ้นไป



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม  
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY